

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธภัย
วาทภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม
จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

คำนำ

สถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ในพื้นที่จังหวัดน่านเป็นสาธารณภัยที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งมักจะเกิดในช่วงมรสุมระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนของทุกปี ในช่วงหลายพื้นที่จะมีฝนตกชุกและตกติดต่อกันเป็นเวลานาน ประกอบกับจังหวัดน่าน มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่เต็มไปด้วยภูเขาสลับซับซ้อน ซึ่งวางตัวในแนวเหนือ-ใต้ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดลำน้ำสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำน่าน ลำน้ำสา ลำน้ำว่า ลำน้ำสมุน ลำน้ำปัว ลำน้ำย่าง ลำน้ำแหง ประกอบกับพื้นที่ป่าถูกบุกรุกเพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ทำให้ไร่เลื่อนลอย เมื่อเกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันมักจะเกิดอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มตามมา โดยมีน้ำท่วมขังในบางพื้นที่ สร้างความเสียหายและส่งผลกระทบในด้านต่างๆ เป็นวงกว้าง เช่น ด้านชีวิต ทรัพย์สิน พื้นที่เพาะปลูก ด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ตลอดจนสิ่งสาธารณประโยชน์ สถานที่ราชการ สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก และนับวันสถานการณ์ภัยจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม มีความถี่ ความรุนแรงมากขึ้น

เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากอุทกภัย น้ำป่าไหลและดินโคลนถล่มในพื้นที่จังหวัดน่าน เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว เป็นธรรม ทันต่อเหตุการณ์ และให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถบูรณาการในการจัดการสาธารณภัยในเชิงรุก ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย เพื่อเข้าสู่ “การรู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” จังหวัดน่านจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐ ภายใต้กรอบแนวทางตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๘

นายไพศาล วิมลรัตน์
ผู้ว่าราชการจังหวัด
มิถุนายน ๒๕๖๐

สารบัญ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มจังหวัดน่าน
พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด	หน้า ๑
๒. วัตถุประสงค์	หน้า ๕
๓. สถานการณ์ภัย	หน้า ๕
๔. นิยามคำศัพท์	หน้า ๕
๕. องค์การปฏิบัติ	หน้า ๗
๖. ขั้นตอนการปฏิบัติ	หน้า ๑๐
๗. การบริหารจัดการในการสนับสนุนการปฏิบัติการ	หน้า ๑๘
๘. การติดต่อสื่อสาร	หน้า ๑๘
ภาคผนวก ก	แผนที่เสี่ยงภัย
ภาคผนวก ข	ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย
ภาคผนวก ค	ข้อมูลเครื่องจักรกล
ภาคผนวก ง	อาสาสมัครเครือข่าย อปพร.
ภาคผนวก จ	รายชื่อหน่วยงาน โทรศัพท์ และคลื่นความถี่วิทยุ
ภาคผนวก ฉ	คำสั่งที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

.....

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง : ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด

๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ การปกครองท้องที่และท้องถิ่น ประชากร

จังหวัดน่านตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประมาณเส้นรุ้งที่ ๑๘ องศา ๔๖ ลิปดา ๓๐ พิลิปดาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๘ องศา ๔๔ พิลิปดาตะวันออก อยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ๒,๑๑๕ เมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑,๔๗๒.๐๗๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๑๗๐,๐๔๕ ไร่ ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๐๑ เป็นระยะทางประมาณ ๖๖๘ กิโลเมตร มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาซึ่งวางตัวในแนวเหนือ-ใต้ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนด้านเหนือและตะวันออกซึ่งเป็นรอยต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีภูเขาในเขตอำเภอบ่อเกลือ เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด คือมีความสูงถึง ๒,๐๗๙ เมตร และมีดอยภูคาในเขตอำเภอบัว เป็นยอดเขาที่สำคัญของจังหวัด มีความสูง ๑,๙๘๐ เมตร ส่วนพื้นที่ราบจะอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัด และตามลุ่มน้ำต่างๆ แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัด คือ แม่น้ำน่าน

จังหวัดน่าน แบ่งตามเขตลักษณะการปกครองท้องที่ เป็นอำเภอ จำนวน ๑๕ อำเภอ ๙๙ ตำบล ๘๙๓ หมู่บ้าน ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๗ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๘๑ แห่ง ดังนี้

๑. อำเภอเมืองน่าน	มี ๑๑ ตำบล	๑๐๙ หมู่บ้าน
๒. อำเภอแม่จริม	มี ๕ ตำบล	๓๘ หมู่บ้าน
๓. อำเภอบ้านหลวง	มี ๔ ตำบล	๒๖ หมู่บ้าน
๔. อำเภอท่าวังผา	มี ๗ ตำบล	๖๘ หมู่บ้าน
๕. อำเภอบ่อเกลือ	มี ๑๒ ตำบล	๑๐๗ หมู่บ้าน
๖. อำเภอเวียงสา	มี ๑๐ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน
๗. อำเภอเชียงสา	มี ๑๗ ตำบล	๑๒๘ หมู่บ้าน
๘. อำเภอทุ่งช้าง	มี ๔ ตำบล	๔๐ หมู่บ้าน
๙. อำเภอเชียงกลาง	มี ๖ ตำบล	๖๐ หมู่บ้าน
๑๐. อำเภอนาหมื่น	มี ๔ ตำบล	๔๘ หมู่บ้าน
๑๑. อำเภอสันติสุข	มี ๓ ตำบล	๓๑ หมู่บ้าน
๑๒. อำเภอปัว	มี ๔ ตำบล	๓๙ หมู่บ้าน
๑๓. อำเภอสองแคว	มี ๓ ตำบล	๒๕ หมู่บ้าน
๑๔. อำเภอภูเพียง	มี ๗ ตำบล	๖๑ หมู่บ้าน
๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	มี ๒ ตำบล	๒๒ หมู่บ้าน

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูหาญ วาดภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

จังหวัดน่านประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ทั้งชาวไทยวน หรือคนเมือง และชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ อาทิ ม้ง ว้า ขมุ ลีวะ หรือถิ่น รวมถึงชาวตองเหลือง (มบลาบรี) มีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งสิ้น ๑๖๒,๒๓๗ จำนวนบ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๗๙,๙๑๖ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๒๔๑,๒๘๗ คน เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๓๘,๖๒๙ คน รายละเอียด ดังนี้

สถิติจำนวนประชากร และบ้านรายอำเภอ และรายเทศบาล ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม ๒๕๕๙

อำเภอ/เทศบาล	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน
เมืองน่าน	๓๑,๑๗๗	๓๐,๖๖๘	๖๑,๘๔๕	๒๒,๔๑๘
แม่จริม	๗,๑๓๓	๖,๗๔๐	๑๓,๘๗๓	๓,๗๖๔
บ้านหลวง	๕,๙๔๔	๕,๘๒๕	๑๑,๗๖๙	๓,๘๕๙
น่าน้อย	๑๕,๒๐๗	๑๕,๑๖๘	๓๐,๓๗๕	๙,๙๑๒
ปัว	๒๖,๙๙๒	๒๖,๙๗๘	๕๓,๙๗๐	๑๕,๓๒๕
ท่าวังผา	๒๒,๙๒๕	๒๒,๗๙๓	๔๕,๗๑๘	๑๓,๗๗๑
เวียงสา	๓๔,๐๙๖	๓๓,๗๐๓	๖๗,๗๙๙	๒๓,๓๙๙
ทุ่งช้าง	๗,๗๓๗	๗,๕๖๑	๑๕,๒๙๘	๔,๘๑๔
เชียงกลาง	๘,๙๘๒	๘,๙๕๕	๑๗,๙๓๗	๕,๕๓๕
นาหมื่น	๗,๔๖๖	๗,๑๗๘	๑๔,๖๔๔	๔,๓๗๗
สันติสุข	๘,๑๑๗	๗,๗๓๗	๑๕,๘๕๔	๔,๘๗๕
บ่อเกลือ	๗,๖๙๑	๗,๓๓๔	๑๕,๐๒๕	๔,๕๘๕
สองแคว	๖,๓๕๔	๕,๙๓๙	๑๒,๒๙๓	๓,๕๖๘
เฉลิมพระเกียรติ	๕,๐๒๑	๔,๘๐๒	๙,๘๒๓	๓,๒๓๔
ภูเพียง	๑๘,๑๐๗	๑๘,๐๐๗	๓๖,๑๑๔	๑๒,๗๐๑
เทศบาลเมืองน่าน	๑๐,๑๘๗	๑๐,๑๗๕	๒๐,๓๖๒	๑๐,๕๐๗
ตำบลเชียงกลาง	๔,๘๗๐	๔,๙๕๑	๙,๘๒๑	๓,๖๘๕
ตำบลทุ่งช้าง	๑,๗๖๔	๑,๖๙๓	๓,๔๕๗	๑,๓๖๗
ตำบลเวียงสา	๑,๔๑๕	๑,๖๓๙	๓,๐๕๑	๑,๒๓๕

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจาก วัสดุ น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

อำเภอ/เทศบาล	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน
ตำบลท่าวังผา	๒,๕๒๕	๒,๗๒๒	๕,๒๔๗	๒,๕๖๘
ตำบลปัว	๕,๑๘๐	๕,๕๓๗	๑๐,๗๑๗	๔,๕๖๔
ตำบลน่าน้อย	๑,๒๓๑	๑,๓๕๕	๒,๕๘๖	๑,๑๗๗
ตำบลหนองแดง	๑,๑๖๖	๑,๑๗๒	๒,๓๓๘	๙๙๗
รวมทั้งสิ้น	๒๔๑,๒๘๗	๒๓๘,๖๒๙	๔๗๙,๙๑๖	๑๖๒,๒๓๗

ที่มา : สำนักทะเบียนจังหวัดน่าน ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน

๑.๒ สิ่งสาธารณประโยชน์ พื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ

โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ

๑) อ่างเก็บน้ำในจังหวัดน่าน มีจำนวน ๕๓ แห่ง โดยแบ่งได้ ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง
- อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) จำนวน ๒๑ แห่ง
- อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ถ่ายโอน อปท.) จำนวน ๒๘ แห่ง

๒) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดน่าน งานบริการ รับเรื่องติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้า และรับแจ้งกระแสไฟฟ้าขัดข้อง โทร. ๑๑๒๙

๓) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาน่าน เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงมหาดไทย ในระยะเวลา ๑ ปี พบว่ามีปริมาณผู้ใช้น้ำจากเดิม ๑๔,๒๐๓ ราย เพิ่มขึ้นเป็น ๑๔,๖๐๑ ราย โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๘ เมื่อพิจารณาในด้านกำลังผลิตที่ใช้งานพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในทุกเดือน (คำนวณจากข้อมูลการใช้น้ำจาก เดือน ก.ค. ๕๘ - ก.ค. ๕๙)

๔) การคมนาคม

๔.๑) ทางถนน

เครือข่ายถนนในจังหวัดประกอบด้วยแนวถนนในแนวเหนือ-ใต้ และแนวตะวันตก-ตะวันออก มีถนนลาดยางจากตัวจังหวัดไปยังอำเภอต่างๆ และจังหวัดใกล้เคียง

- ทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ได้แก่
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ (น่าน-แพร่-กำแพงเพชร)
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๑ (ปัว-บ่อเกลือ)
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๓ (น่านน้อย-บ้านโคก)
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๙๑ (น่าน-จุน)
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๔๘ (ท่าวังผา-บ้านหย่วน)

๔.๒) ทางอากาศ

การคมนาคมทางอากาศ จังหวัดน่าน มีท่าอากาศยานนานาชาติ ซึ่งเป็นสนามบินพาณิชย์ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตัวเมืองห่างประมาณ ๓ กิโลเมตร มีเที่ยวบินระหว่าง ท่าอากาศยานเชียงใหม่ และท่าอากาศยานดอนเมือง

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวด ภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

- กรุงเทพฯ ดอนเมือง – น่าน
 - สายการบินนกแอร์ ให้บริการ ๒ เที่ยวบินต่อวัน
 - สายการบินแอร์เอเชีย ให้บริการ ๒ เที่ยวบินต่อวัน

ข้อมูลเศรษฐกิจ

จากรายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดน่าน ไตรมาสที่ ๒/๒๕๕๙ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๙) พบว่า เครื่องชี้เศรษฐกิจจังหวัดน่านในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ บ่งชี้เศรษฐกิจจังหวัดมีสัญญาณหดตัวเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่แล้ว จากปัจจัยด้านอุปทาน หดตัวตามดัชนีผลผลิตภาคเกษตรกรรม และดัชนี ผลผลิตภาคบริการ ด้านอุปสงค์ หดตัวตามดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐ และดัชนีมูลค่าการค้าขายแดน ขณะที่ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยอัตราการขยายตัวของเงินเพื่อยังคงอยู่ในระดับต่ำการจ้างงานยังคงขยายตัว ดัชนีราคาผู้บริโภคของเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ เท่ากับ ๑๐๙.๕ เทียบกับเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ เท่ากับ ๑๐๘.๘ ดัชนีสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖ เมื่อเทียบกับมิถุนายน ๒๕๕๘ สูงขึ้นร้อยละ ๒.๐ และเทียบเฉลี่ย ๖ เดือน (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๙) ลดลงร้อยละ ๐.๓

การจดทะเบียนนิติบุคคลในไตรมาสที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน) ปี ๒๕๕๙ ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดน่าน พบว่า มีจำนวนสถานประกอบการที่จดทะเบียนคงเหลือ ๑,๑๙๑ ราย โดยแยกเป็น บริษัท ๒๖๓ ราย และห้างหุ้นส่วนจำกัด ๙๒๘ ราย มีการจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่ทั้งสิ้น ๒๗ ราย จำแนกเป็นบริษัทจำกัด จำนวน ๑๔ ราย (๕๑.๘%) และห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน ๑๓ ราย (๔๘.๑๕%) ของจำนวนนิติบุคคลตั้งใหม่ทั้งหมดด้วยทุนจดทะเบียนรวม ๓๔.๑ ล้านบาท การเลิกกิจการ ๑๔ ราย

ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน ไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๕๙ โดยสำนักงานสถิติจังหวัดน่าน เท่ากับ ๖๕.๙๓% มีอัตราการลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมา ที่มีอัตรา ๗๐.๐๕% อัตราการจ้างงานในภาคเกษตร โดยสำนักงานสถิติจังหวัดน่าน มีอัตรา ๔๖.๒๑% ลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมาที่มีอัตราการจ้างงานในภาคเกษตร ๔๗.๙๑% ส่วนอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตร มีอัตรา ๕๒.๐๙% เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว ที่มีอัตราการจ้างงานนอก ภาคเกษตร ๕๓.๗๘%

อัตราการจ้างงานในประเภทอุตสาหกรรมการผลิต ไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๕๙ โดยสำนักงานสถิติจังหวัดน่าน มีอัตรา ๖.๗๗% เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาที่มีอัตรา ๖.๐๖% ส่วนอัตราการว่างงานไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๕๙ โดยสำนักงานสถิติจังหวัดน่าน เท่ากับ ๐.๕๕% ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตราการว่างงาน เท่ากับ ๑.๗๑% อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง ไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๕๙ โดยสำนักงานจัดหางานจังหวัดน่าน อยู่ที่อัตรา ๘๕% มีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมา ที่มีอัตรา ๑๕.๕๐% ซึ่งมีสัดส่วนลดลงอย่างมาก จากไตรมาสที่ผ่านมา ที่มีอัตรา ๕๐.๔๓%

๑.๓ ลักษณะดิน

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดน่าน มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน และประกอบหินภูเขาไฟและตะกอนหินภูเขาไฟแทรกอยู่ในชั้นหิน เช่น หินแกรนิต และหินแปร ซึ่งดินที่มีหินต้นกำเนิดเป็นหินแกรนิตนั้นจะเป็นดินที่อุ้มน้ำได้ดีทำให้เกิดการพังของดินได้ง่าย ชั้นหินเหล่านี้วางตัวในแนวประมาณตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้ชั้นหินคดโค้งตลบกันและมีพื้นที่ราบอยู่ระหว่างหุบเขาซึ่งเป็นพื้นที่ที่คนเข้าไปอาศัยอยู่ ดังนั้นพื้นที่จังหวัดน่านส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม เนื่องจากปัจจุบันมีปัจจัยเสี่ยงในด้านต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดอัตราการกัดเซาะพังทลายการชะล้างหน้าดินมาก

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อป้องกัน ลดความเสี่ยง ลดผลกระทบ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน พื้นฟู บรรเทาความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ที่เกิดจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

๒.๒ เพื่อมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบ และแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีการบูรณาการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐาน มีความเป็นเอกภาพ และความยืดหยุ่น ในการปฏิบัติ

๒.๓ เพื่อให้การปฏิบัติการในการลดผลกระทบ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นธรรม ทั้งถึง ท้นต่อสถานการณ์ ตลอดจนการบรรเทา พื้นฟูผู้ประสบภัย และพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

๓. สถานการณ์ภัย

อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม เป็นปัญหาด้านสาธารณภัยที่สำคัญของจังหวัดน่าน เสมอมาโดยทั่วไปฤดูฝนในประเทศไทยจะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนของทุกปี ในช่วงนี้หลายพื้นที่จะมี ฝนตกชุกและตกติดต่อกันเป็นเวลานาน จนเกิดน้ำไหลบ่ามาตามผิวดินมากกว่าปกติ น้ำปริมาณมากที่ไหลบ่า เข้าท่วมในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะชุมชนที่ไม่มีระบบระบายน้ำที่สมบูรณ์ และทำความเสียหายแก่พื้นที่ทำการเกษตร และทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้นเมื่อเกิดฝนตกหนักเป็นเวลานานๆ ในแต่ละครั้งมักเป็นปัญหาทำให้เกิดน้ำท่วม ฉับพลัน หรือดินโคลนถล่มตามมา และมีน้ำท่วมขังในบางพื้นที่สร้างความเสียหาย และส่งผลกระทบในด้านต่างๆ เป็นวงกว้าง เช่น ด้านชีวิต ทรัพย์สิน พื้นที่เพาะปลูก ด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ประมง ตลอดจน สิ่งสาธารณประโยชน์ สถานที่ราชการ สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก และนับวัน สถานการณ์ภัยจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม มีความถี่ และมีความรุนแรง มากขึ้น

พื้นที่จังหวัดน่าน มีความเสี่ยงสูงจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่อำเภอเมือง น่าน อำเภอเวียงสา อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอนาน้อย อำเภอภูเพียง อำเภอนาหมื่น อำเภอแม่จริม อำเภอบ่อเกลือ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอบ้านหลวง อำเภอสันติสุข และอำเภอสองแคว และมีพื้นที่ เสี่ยงระดับปานกลาง อยู่ในพื้นที่ อ.เฉลิมพระเกียรติ

เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่ จังหวัดน่าน เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว เป็นธรรม ท้นต่อสถานการณ์ มีความคล่องตัวในการบูรณาการ การประสานงาน กับภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดความเสี่ยงจากปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ตลอดจนการบรรเทาความเสียหาย การฟื้นฟูบูรณะ จากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จังหวัดน่านจึงได้จัดทำ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐ ภายใต้กรอบแนวทางตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. นิยามศัพท์

๔.๑ **อุทกภัย** หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดจากน้ำท่วม หรืออันตรายอันเกิดจากสภาวะที่น้ำไหลเอ่อล้นฝั่ง แม่น้ำ ลำธาร หรือทางน้ำ เข้าท่วมพื้นที่ซึ่งโดยปกติแล้วไม่ได้มีอยู่ใต้ระดับน้ำ หรือเกิดจากการสะสมน้ำบนพื้นที่ซึ่ง ระบายออกไม่ทันทำให้พื้นที่นั้นปกคลุมไปด้วยน้ำ โดยทั่วไปแล้วอุทกภัยมักเกิดจากน้ำท่วม ซึ่งสามารถแบ่งเป็น ลักษณะใหญ่ๆ ได้ ๒ ลักษณะ คือ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๑) **น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง** เป็นสภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเนื่องจากระบบระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ และบริเวณชุมชนเมืองใหญ่ๆ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งเกิดจากฝนตกหนัก บริเวณนั้นๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน หรือเกิดจากสภาวะน้ำล้นตลิ่ง น้ำท่วมขัง ส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำ และมีลักษณะแผ่เป็นบริเวณกว้างเนื่องจากไม่สามารถระบายได้ทันความเสียหายจะเกิดกับพืชผลทางการเกษตร และอสังหาริมทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับความเสียหายอื่นๆ มีไม่มากนักเพราะสามารถเคลื่อนย้ายไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัย

๒) **น้ำป่าไหลหลาก หรือท่วมฉับพลัน** เป็นสภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่ เนื่องจากฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมาก และมีคุณสมบัติในการกักเก็บหรือการต้านน้ำน้อย น้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนักไม่เกิน ๖ ชั่วโมง และมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้นมาก่อนเลย แต่มีฝนตกหนักมากบริเวณต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป เนื่องจากน้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรง และเคลื่อนที่ด้วยความรวดเร็วมากโอกาสที่จะป้องกัน และหลบหนีจึงมีน้อย ดังนั้นความเสียหายจากน้ำท่วมฉับพลันจึงมีมากทั้งแก่ชีวิต และทรัพย์สิน

๔.๒ **พายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone)** หมายถึง พายุหมุนที่เกิดขึ้นในน่านน้ำเขตร้อน มีความกดอากาศที่ศูนย์กลางของพายุต่ำมาก และมีลมพัดเวียนเป็นรูปก้นหอยเข้าหาศูนย์กลางของพายุ ในชั้นบรรยากาศระดับล่างแบบทวนเข็มนาฬิกา โดยสามารถแบ่งชนิดของพายุตามความแรงของลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางเป็น ๓ ระดับ คือ

(๑) พายุดีเปรสชัน มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางไม่ถึง ๖๓ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๒) พายุโซนร้อนหรือพายุไซโคลน มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง ๖๓-๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๓) พายุไต้ฝุ่นหรือพายุไซโคลนกำลังแรง เป็นพายุที่มีความแรงลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางมากกว่า ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ส่วนชื่อพายุที่เรียกแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับแหล่งที่เกิดของพายุ กล่าวคือในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันออกรวมทั้งทะเลจีนใต้จะเรียก พายุโซนร้อนและไต้ฝุ่น ส่วนในมหาสมุทรอินเดียเหนือรวมทั้งอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามันจะเรียก พายุไซโคลน พายุเหล่านี้ทำให้เกิด สาธารณภัยได้หลายประเภทพร้อมกัน ทั้งวาตภัย อุทกภัย และคลื่นพายุซัดฝั่ง ลมที่พัดแรงเป็นอันตรายต่อชีวิตและทำลายล้างทรัพย์สินตามแนวเส้นทางเดินของพายุและพื้นที่ใกล้เคียง ลมแรงดังกล่าวยังก่อให้เกิดคลื่นลมในทะเลที่มีความสูงเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ และถ้าพายุที่มีความแรงลมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะมีโอกาสสูงที่จะก่อให้เกิดคลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surge) ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและกิจกรรม ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบตามแนวชายฝั่งทะเลได้

๔.๓ **วาตภัยจากพายุหมุนเขตร้อน** หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้างจากความแรงของลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางของพายุดังกล่าวเกิดขึ้นตามแนวเส้นทางเดินของพายุ โดยปกติจะมีความกว้าง ๕๐-๑๐๐ กิโลเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดและความแรงของพายุแต่ละลูก โดยความเสียหายจะมีมากที่สุดบริเวณใกล้แนวศูนย์กลางที่พายุเคลื่อนผ่าน

๔.๔ **พายุฤดูร้อน (Thunderstorms)** หมายถึง พายุที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีลักษณะอากาศร้อนอบอ้าว ติดต่อกันหลายวัน และเมื่อมีอากาศเย็นจากความกดอากาศสูงในประเทศจีนพัดมาปะทะกับอากาศร้อน จะทำให้อากาศร้อนชื้นที่เบากว่าลอยตัวขึ้นเหนืออากาศเย็นอย่างรวดเร็วเกิดเป็นเมฆและพายุฟ้าคะนองที่มียอดเมฆสูงมาก (เมฆคิวโมโลนิมบัส) เกิดพายุฟ้าคะนองลมกระโชกแรง ฟ้าผ่า และมักมีลูกเห็บตกตามมามากด้วย พายุฤดูร้อนมักเกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในช่วงเวลาสั้นๆ ไม่เกินหนึ่งชั่วโมง และครอบคลุมบริเวณพื้นที่ไม่เกิน ๒๐-๓๐ กิโลเมตร แต่จะมีลมกระโชกแรงที่เริ่มสร้างความเสียหาย เมื่อมีความแรงลมตั้งแต่ ๕๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป ๑๑๔

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๕ ลูกเห็บ (Hail) หมายถึง ก้อนน้ำลักษณะเหมือนน้ำแข็งรูปร่างไม่แน่นอน เกิดจากละอองหยาดฝนซึ่งเย็นแบบยิ่งยวดในเมฆฝน (ยังอยู่ในสภาพของเหลวที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง) ปะทะกับวัตถุแข็ง เช่น ผงฝุ่น หรือก้อนลูกเห็บที่เกาะตัวอยู่ก่อนแล้ว จนเกิดการแข็งตัวเกาะรอบวัตถุนั้นๆ และกลายเป็นก้อนลูกเห็บ ซึ่งมักเกิดขึ้นพร้อมกับพายุฤดูร้อน

๔.๖ วาตภัยจากพายุฤดูร้อน หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณแคบ ๆ จากลมกระโชกแรงที่เกิดจากพายุฝนฟ้าคะนองหรือลูกเห็บมักเกิดในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งบ่อยครั้งมีความเร็วลมเกินกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

๔.๗ ดินถล่มหรือโคลนถล่ม คือ การเคลื่อนตัวของมวลดิน และหินภายใต้อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลก ดินถล่มมักเกิดพร้อมกับหรือตามมาหลังจากน้ำป่าไหลหลาก เกิดขึ้นในขณะหรือภายหลังพายุฝนที่ทำให้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องอย่างรุนแรง น้ำหนักของมวลดินที่ถล่มลงมามีกำลังมหาศาลที่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่ขวางทาง และก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินการเกิดดินถล่มเกิดขึ้นได้หลายลักษณะ

๔.๘ การลดผลกระทบ หมายถึง ปฏิบัติการลดผลกระทบทางลบ โดยตรงของภัยที่เป็นอันตรายต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผลกระทบทางลบของภัยโดยมากไม่สามารถจัดให้หมดไป โดยอย่างสิ้นเชิง แต่ขนาดและความรุนแรงของความเสียหายสามารถลดทอนลงได้จากการดำเนินนโยบาย และกิจกรรมต่างๆ

๔.๙ ผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการท้องถิ่น

๔.๑๐ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่เพื่อใช้ในการดำเนินการหลัก ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อาจตั้งอยู่ร่วมกันกับฐานที่ตั้งหรือสถานที่อื่นๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉิน

๔.๑๑ ศูนย์ประสานการปฏิบัติ หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่เพื่อใช้ในการดำเนินการหลักในการประสานงาน เพื่อจัดทำขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในศูนย์ฯ รวมทั้งประสานงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. องค์การปฏิบัติ

๕.๑ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน (ศบก.จ.น่าน) มีผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เป็นผู้อำนวยการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการอำนวยความสะดวก กำกับ ดูแล สั่งการ และดำเนินการต่างๆ ในการจัดการและแก้ไขอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรในการจัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จากส่วนราชการทั้งฝ่ายพลเรือน ฝ่ายทหาร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณกุศล ในเขตจังหวัดน่าน และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานข้างเคียง เมื่อประเมินว่าไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ โดยมีอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบแต่ละระดับ ประกอบด้วย

๕.๒ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) มีนายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจหน้าที่จัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติรวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อำนาจการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในการควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่ที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ รวดเร็ว ทัวถึง ทันท่วงทีเหตุการณ์ โดยมีผู้อำนวยการอำเภอเป็นผู้ควบคุม สั่งการ และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัด ตามที่ได้รับมอบหมาย

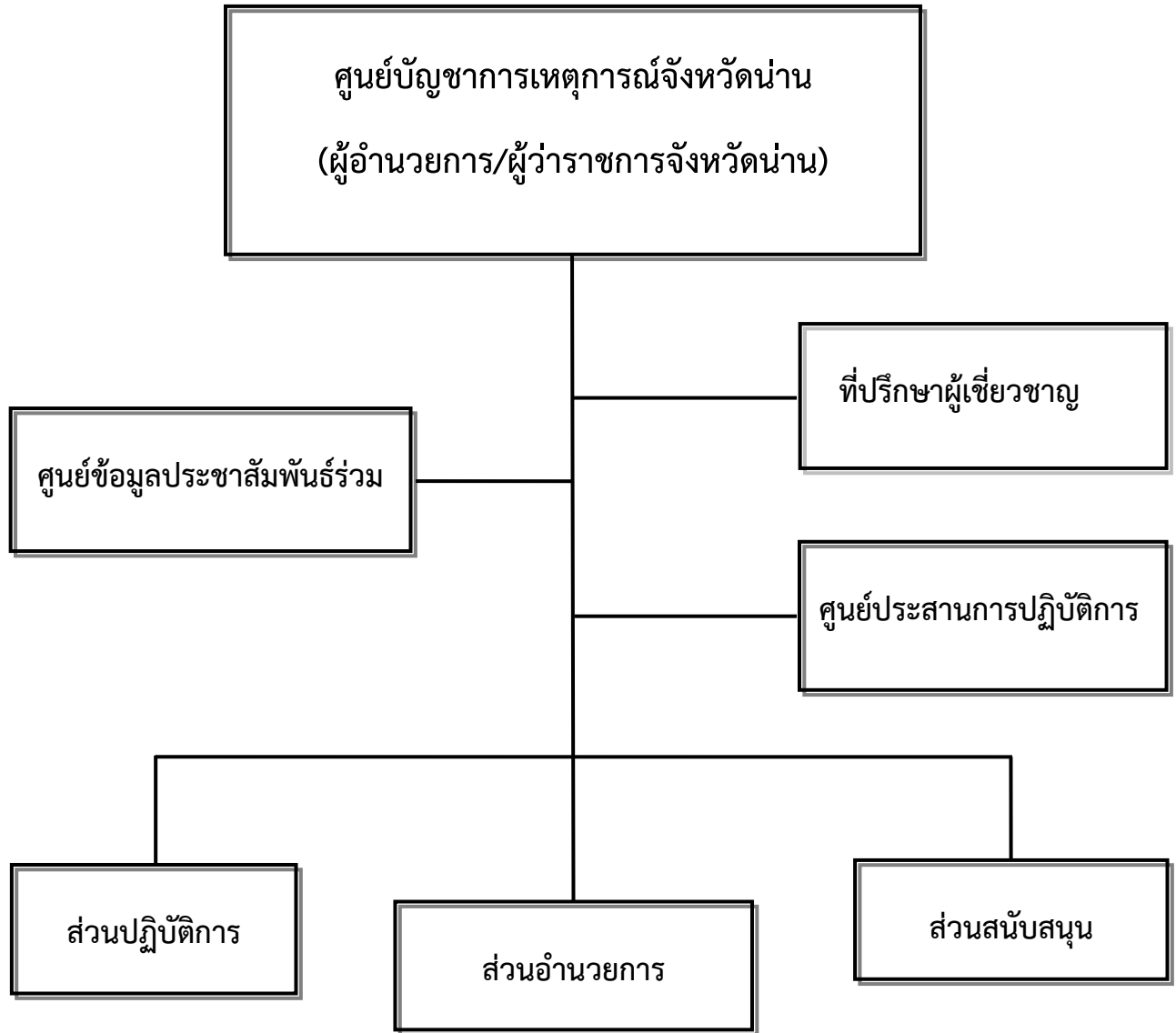
แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๕.๓ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล) มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งพื้นที่ และนายกเทศมนตรีแห่งพื้นที่ เป็นผู้อำนวยการ มีหน้าที่จัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและสาธารณภัยในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกัน หรือใกล้เคียง และหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมสั่งการ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรในการจัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อำเภอยุทธศาสตร์การปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเอกภาพ รวดเร็ว ทัวถึง และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน ตามที่ได้รับมอบหมาย

เมื่อกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) เริ่มปฏิบัติการเพื่อเข้าควบคุม หรือกำหนดให้พื้นที่ใดในพื้นที่หนึ่งเป็นระดับความรุนแรงของสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม เป็นสาธารณภัยระดับ ๓ หรือ ระดับ ๔ กรณี บก.ปภ.ช. กำหนดให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ฯ จังหวัดน่าน เป็นความรุนแรงสาธารณภัยระดับ ๓ หรือ ๔ ให้ปรับโครงสร้างเป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัดน่าน ทันที เพื่อเป็นส่วนหน้าระดับจังหวัดที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการเหตุการณ์จากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ชาติไทย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อให้การปฏิบัติการภายใต้โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ จึงได้จัดทำโครงสร้าง ตามแผนภาพ ดังนี้

หมายเหตุ

๑. รายละเอียดฝ่ายต่าง พร้อมทั้งอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการ ปรากฏตามคำสั่งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน (ภาคผนวก ก)
๒. ศูนย์ประสานการปฏิบัติการจังหวัดน่านตอนบน ให้มีที่ตั้ง ณ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน สาขาเชียงกลาง มีอำนาจปฏิบัติการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
๓. ศูนย์ประสานการปฏิบัติการจังหวัดน่านตอนล่าง ให้มีที่ตั้ง ณ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน สาขาน่าน มีอำนาจปฏิบัติการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติ

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มขึ้นในพื้นที่ จังหวัดน่าน ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่านจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัดน่าน โดยมีผู้อำนวยการจังหวัดน่าน เป็นผู้สั่งการ ควบคุม และบัญชาการ เพื่อทำหน้าที่ รับผิดชอบในการ จัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็น ศูนย์กลางในการจัดการด้านต่างๆ โดยให้วิเคราะห์ระดับความรุนแรงของอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่ ดังนี้

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	อำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ/นายอำเภอ) องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / เทศบาล (ผู้อำนวยการท้องถิ่น ได้แก่ นายกอบต./ นายกเทศมนตรี) สามารถควบคุมสถานการณ์ระงับภัยได้โดย ลำพังตามขีดความสามารถไม่ต้องการกำลังสนับสนุนจาก ภายนอก
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	เกินขีดความสามารถของผู้รับผิดชอบในการจัดการภัย ระดับ ๑ ทำให้ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหาร จัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่า ราชการจังหวัด) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการ เหตุการณ์
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	เกิดผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง มีพื้นที่เสียหายเป็นบริเวณ กว้างเกินขีดความสามารถของจังหวัด ไม่สามารถควบคุม สถานการณ์ได้ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ/อุปกรณ์พิเศษ/กำลัง สนับสนุนระดมสรรพกำลังทุกภาคส่วน เพื่อตอบโต้เหตุ ฉุกเฉิน/บรรเทาภัย ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุม สถานการณ์ มีอำนาจสั่งการและบังคับบัญชา โดยให้ ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัย) ควบคุมและกำกับกำกับการปฏิบัติหน้าที่ตามการสั่งการของผู้ บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	เกิดผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับวิกฤติการณ์ มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความเป็นอยู่และขวัญ กำลังใจของประชาชนจำนวนมากอย่างร้ายแรง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์ทุกพื้นที่ ที่วราขอณาจักร

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๖.๑ การเตรียมความพร้อมรับมือกับอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

๖.๑.๑ ระดับจังหวัด

- ๑) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัดน่าน
- ๒) มอบหมายหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วน/ฝ่าย
- ๓) สำรวจ และเตรียมความพร้อมในด้านป้องกัน /ระดมสรรพกำลัง เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร และทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อม ในการรับมือกับสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม โดยกำหนดให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน เป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ และเป็นพื้นที่ระดมสรรพกำลัง /จัดสรรทรัพยากรและให้หน่วยงานต่างๆ รายงานตัวต่อผู้ำนวยการ เพื่อรับมือภารกิจในการปฏิบัติการ
 - ๔) จัดประชุมติดตามสถานการณ์ หรือสรุปสถานการณ์ทุกๆ วัน จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย
 - ๕) เตรียมความพร้อม ระบบติดต่อสื่อสาร โดยจัดตั้งศูนย์การสื่อสาร เตรียมเครื่องมือสื่อสารหลัก เครื่องมือสื่อสารรอง ทุกระบบให้สามารถติดต่อกับทุกภาคส่วนได้รวดเร็วทั่วถึง ทันต่อเหตุการณ์
 - ๖) เตรียมความพร้อมด้านการบริการทางการแพทย์ /เตรียมความพร้อมของแผนการอพยพ จุดอพยพ เส้นทางอพยพ พาหนะในการอพยพผู้ประสบภัย/สัตว์เลี้ยงต่างๆ กรณีที่มีความจำเป็นต้องอพยพออกจากพื้นที่เสี่ยงภัย
 - ๗) เตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการจราจร กรณีที่เส้นทางคมนาคมถูกน้ำท่วมหรือถูกตัดขาด /เตรียมความพร้อมในการป้องกันระบบสาธารณูปโภค และอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ประสบภัย

๖.๑.๒ ระดับอำเภอ /ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

เมื่อเกิด หรือคาดว่าจะเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มขึ้นในเขตพื้นที่อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรในการจัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม รวมทั้งอำนวยความสะดวกประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน ทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเอกภาพ รวดเร็ว และทั่วถึง ดังนี้

- ๑) สำรวจ และจัดทำทะเบียนพื้นที่ที่อยู่อาศัยที่เคยถูกน้ำท่วม หรือบริเวณพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม และเตรียมมาตรการป้องกันเป็นพิเศษ
- ๒) ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร อ่างเก็บน้ำ เขื่อนฝาย คันกั้นน้ำ ต่างๆ ที่อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม เนื่องจากฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลาก/ตรวจสอบสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ ทางเดินของน้ำในลำห้วย ลำคลอง และลำน้ำต่างๆ หากพบให้ทำการรื้อถอน เพื่อให้สามารถไหลได้อย่างรวดเร็ว

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๓) กำหนดพื้นที่อพยพไว้ล่วงหน้า หากสามารถเคลื่อนย้ายราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยไปยังพื้นที่ปลอดภัยได้ให้ดำเนินการทันที

๔) จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันภัย ตลอดจนเครื่องมือสื่อสารที่จะใช้ปฏิบัติไว้ให้พร้อม /เตรียมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกระดับ และให้มีการซักซ้อมเพื่อทราบหน้าที่ในการเตรียมพร้อมปฏิบัติการ /จัดให้มีหน่วยงานที่สามารถรับทราบข่าว และแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนทราบล่วงหน้าได้ตลอดจนให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อที่จะสามารถจัดการอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ขึ้นต้นได้ด้วยตัวเอง และทันเหตุการณ์ ตามขีดกำลังความสามารถ

๕) ดำเนินการในเชิงป้องกันทุกด้าน เพื่อจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่

๖.๑.๓ การเฝ้าระวัง/การติดตามสถานการณ์/การแจ้งเตือนภัย

๑) จัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จากกรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณีวิทยา และคำเตือนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมทั้งติดตามข้อมูลในเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรายงานสถานการณ์ไปยังศูนย์บัญชาการเหตุจังหวัดน่าน เพื่อเตรียมพร้อมเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์

๒) ตรวจสอบข้อมูลและรายงานสถานการณ์อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ไปยังศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน

๓) แจ้งข่าวเตือนภัยล่วงหน้าไปยัง อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่เสี่ยงภัย ที่คาดว่าจะเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ให้มีการเฝ้าระวัง และเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยดังกล่าวได้ พร้อมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยล่วงหน้าแก่ประชาชนโดยผ่านข่าวดังกล่าวของทางราชการ สื่อมวลชน วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว หรือสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม

๔) ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการ และภาคเอกชน ในพื้นที่จังหวัดน่าน ให้เตรียมพร้อมรับสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

๖.๑.๔ การประกาศเขตพื้นที่ประสบอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

เมื่อเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ในพื้นที่ เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกัน ลดความเสี่ยงภัย และลดผลกระทบในด้านต่างๆ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่ ผู้อำนวยการจังหวัด มีอำนาจประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่ประสบอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มได้ตามดุลยพินิจ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ตามอำนาจหน้าที่

ทั้งนี้จังหวัดน่าน ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย ว่าเมื่อเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มขึ้นในพื้นที่ใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด ประกาศให้พื้นที่นั้น เป็นเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย (อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม) โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับกฎหมาย หรือระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยให้อยู่ภายใต้กรอบและแนวทางของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานในการจัดทำประกาศ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย วาดภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๖.๑.๕ การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาดภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

หากเป็นกรณีฉุกเฉินและจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยใช้จ่ายจากเงินอุดหนุนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยว่าผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับ ก.ช.ภ.จ. แล้วแต่กรณี ดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๖ หลักเกณฑ์ การให้ความช่วยเหลือ และระเบียบ ข้อกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖.๒ การปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉิน

๖.๒.๑ การตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณภัย

แนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณภัย ให้ผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ประกอบการพิจารณา

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
พื้นที่	-พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย -พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ -พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ -พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) -พื้นที่ทางธรรมชาติ
ประชากร	-จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ - จำนวนผู้อพยพ - จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
ความซับซ้อน	- ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ - ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง - ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทาง การให้ความช่วยเหลือ - การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอรัปชั่น วาดภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
ศักยภาพด้านทรัพยากร	- ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร - กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่างๆ - เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่างๆที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย - ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากภาคีหลัก - แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ ผู้อำนวยการ	- ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่างๆ - ขอบเขตการปกครอง - การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

หมายเหตุ

- ระดับ ๑ สู่ระดับ ๒ โดยให้ใช้เกณฑ์เงื่อนไขทางด้านพื้นที่/ประชากร/ความซับซ้อน/ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลยพินิจของผู้ผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ โดยให้เน้นไปที่ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลยพินิจประกอบการตัดสินใจของผู้ผู้อำนวยการจังหวัด
- ระดับ ๒ สู่ระดับ ๓ หรือ ๔ โดยให้ใช้เกณฑ์เงื่อนไขทางด้านพื้นที่/ประชากร/ความซับซ้อน/ศักยภาพด้านทรัพยากร และพิจารณาหรือดุลยพินิจของผู้ผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

๖.๒.๒ การปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณีเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ความรุนแรงอยู่ใน ระดับ ๑ ซึ่งอาจมีผลกระทบเป็นวงกว้างครอบคลุมพื้นที่หลายตำบล ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ เข้าควบคุมสถานการณ์ ตามลำดับ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ เป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น และให้อำเภอรายงานเหตุการณ์ให้จังหวัดทราบ ดังนี้

- ภายใน ๑ ชั่วโมงหลังเกิดภัย ให้รายงานพื้นที่ที่เกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ในพื้นที่ หมู่บ้าน/ตำบล

- ภายใน ๓ ชั่วโมงหลังเกิดภัย ให้รายงานเหตุวุ่นวายตามแบบและหรือรายงานความเสียหายเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงบริเวณที่เกิดภัย และความเสียหายที่เกิดขึ้น

๒) กรณีเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ความรุนแรงอยู่ในระดับ ๒ ซึ่งขยายเป็นบริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่หลายตำบลหรือหลายอำเภอ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

และอำเภอได้วิเคราะห์ และประเมินศักยภาพในการป้องกัน ลดความเสี่ยง และลดผลกระทบ จากอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่แล้ว หากเห็นว่าเกินศักยภาพ หรือขีดความสามารถของผู้อำนวยการท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการอำเภอที่จะควบคุมสถานการณ์ได้โดยลำพัง ให้ผู้อำนวยการอำเภอ ขอรับการสนับสนุน ความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการจังหวัด เพื่อพิจารณาเข้าควบคุมสถานการณ์และให้องค์การบังคับบัญชาจาก ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ ไปขึ้นกับผู้อำนวยการจังหวัด โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน ปฏิบัติการเผชิญเหตุในแต่ละด้านอย่างเร่งด่วน ภายใต้การสั่งการจากผู้อำนวยการจังหวัด ตามกรอบโครงสร้างของ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน

๖.๒.๓ การอพยพราษฎรออกจากพื้นที่เสี่ยงภัย

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มในพื้นที่ใด และพื้นที่นั้นมีราษฎรอาศัยอยู่ อาจก่อให้เกิดอันตราย หรือคาดว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน หรือกีดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจ สั่งอพยพออกจากพื้นที่นั้นไปยังพื้นที่ปลอดภัย ไปเฉพาะเท่าที่จำเป็น และเมื่อได้รับการแจ้งเตือนให้อพยพ ให้อำเภอ ท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลัก ในการอพยพ โดยให้หน่วยทหารในเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานสนับสนุน ภายใต้การสั่งการของ ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการอพยพตามแผนการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๘

๖.๒.๔ การประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานนอกพื้นที่

ในการขอรับการสนับสนุนความช่วยเหลือหน่วยงานนอกพื้นที่ ให้เป็นอำนาจของศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัดน่าน และเป็นศูนย์กลางในการประสาน เพื่อให้มีการบริหารจัดการ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ โดยให้หน่วยงานภายนอกจังหวัดน่าน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรการสาธารณกุศล ต่าง ๆ ที่ประสงค์ให้ความช่วยเหลือ ให้รายงานตัวต่อผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่านเป็น ลำดับแรก เพื่ออำนวยความสะดวก และลงทะเบียน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ครอบคลุม รวดเร็วในการ ประสานงาน หรือสั่งการ

๖.๒.๕ การกู้ชีพ กู้ภัย และการให้ความช่วยเหลือชีวิต

ให้เจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครต่างๆ ที่มาร่วมปฏิบัติงาน ต้องรายงานตัวต่อ ผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อรับมอบภารกิจ และพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการสนธิกำลังเข้า ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว และมีศักยภาพ โดยให้มีการแบ่งการปฏิบัติ ดังนี้

๑) ระยะ ๒๔ ชั่วโมงแรก ให้เน้นการค้นหาผู้รอดชีวิต การรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ การสนับสนุน อาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า

๒) ระยะ ๒๔-๔๘ ชั่วโมง (๑-๒) ให้เน้นการค้นหาผู้รอดชีวิตและทรัพย์สิน สืบหาญาติ จัดตั้ง บ้านพักชั่วคราว การรักษาพยาบาล การจัดการศพ อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เครื่องครัว ข้อมูลสถานการณ์

๓) ระยะ ๔๘-๗๒ ชั่วโมง (๒-๓) ให้เน้น การค้นหาผู้รอดชีวิต การสืบหาญาติ การรักษาพยาบาล การจัดการศพ การสงเคราะห์เบื้องต้น การค้นหาทรัพย์สิน และข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ เบื้องต้น

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๔) ระยะหลังเกิน ๗๒ ชั่วโมงขึ้นไป ให้พิจารณาสนับสนุนการปฏิบัติการ ค้นหาระยะ ๒๔ ชั่วโมงแรก โดยเน้นการช่วยเหลือผู้รอดชีวิตก่อนตามด้วยทรัพย์สิน พร้อมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมทั่วถึง รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ ตลอดจนการให้มีการสับเปลี่ยนกำลังพล ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

๕) สั่งการให้เครื่องจักร เครื่องมือที่จำเป็น ต่างๆ ในการปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉิน และหากไม่สามารถเข้าพื้นที่โดยทางรถยนต์ หรือทางเรือให้ประสานขอรับการสนับสนุนเฮลิคอปเตอร์จากหน่วยทหาร ในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งระดมกำลัง อปพร. และจัดทีมกู้ภัยเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๖) อพยพประชาชน และสัตว์เลี้ยง ตามความจำเป็นของสถานการณ์ภัย โดยจัดกลุ่มผู้ประสบภัยที่จะต้องดำเนินการอพยพ โดยเน้นกลุ่มเปราะบางเป็นลำดับแรก และให้จัดสถานที่พักชั่วคราวแก่ผู้ประสบภัยอย่างเร่งด่วน โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการอพยพ ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๕๘

๗) ระดมกำลังแพทย์ และพยาบาลในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อช่วยปฏิบัติงานในการดูแลรักษา กรณีมีผู้เจ็บป่วย และดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานในพื้นที่ประสบภัย

๘) จัดเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภค และสิ่งของจำเป็นในการยังชีพ ให้แก่ราษฎรที่ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ให้เพียงพอ ทั่วถึง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

๙) หากมีโครงสร้างพื้นฐานได้รับความเสียหาย ให้เร่งซ่อมแซม คืนสภาพเดิม เพื่อให้สามารถใช้งานได้ หรือจัดทำระบบสำรอง เพื่อให้ชุดปฏิบัติการสามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ได้

๖.๒.๖ การปกป้องสถานที่สำคัญ และระบบสาธารณูปโภค

ให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน บูรณาการในการปกป้องพื้นที่สำคัญ และเขตเศรษฐกิจ โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

๑) ให้สำรวจพื้นที่ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ วางกระสอบทราย คันดิน เพื่อป้องกันน้ำท่วม

๒) ย้ายมิเตอร์ไฟฟ้า ปลั๊กไฟ ให้อยู่ในพื้นที่สูง จัดเตรียมระบบไฟฟ้า ระบบผลิตน้ำสำรอง ไว้เพื่อแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น

๖.๒.๗ การบริหารจัดการในขณะเกิดอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

๑) ให้มีการวางแผนทางจำกัดพื้นที่การเกิดภัย ด้วยการดำเนินการเสริมความเข้มแข็งในมาตรการป้องกันที่มีอยู่ /เพิ่มความเข้มแข็งของแนวป้องกันบริเวณพื้นที่สำคัญ สถานที่ราชการและเขตเศรษฐกิจ รวมทั้งที่ตั้งหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๒) ให้จัดระบบการระบายน้ำ และผลักดันน้ำ ในพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง หรือกำจัดดินโคลนที่สร้างความเสียหาย ให้คืนสู่สภาพเดิม โดยเร่งด่วน

๓) มีการเฝ้าระวังแนวป้องกันต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดซ้ำรุดเสียหาย และให้มีการชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เพื่อรับทราบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

๖.๒.๘ การรายงานข้อมูลสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

๑) ให้สรุปสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายปฏิบัติการ ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน ทราบทุกขั้นตอน ทุกระยะ จนกว่าสถานการณ์จะยุติ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๒) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สรุปลสถานการณ์ พร้อมทั้งการปฏิบัติงาน /การให้ความช่วยเหลือในอุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ในพื้นที่ ไปยังผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ทราบเป็นระยะๆ จนกว่าสถานการณ์จะยุติ

๓) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จัดแถลงข่าว และสรุปลสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ผ่านสื่อต่างๆ ให้หน่วยงานทุกภาคส่วน สื่อมวลชน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลสถานการณ์ภัย ทุกวัน เป็นระยะๆ เพื่อมิให้เกิดความสับสน และตื่นตระหนก จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย

๖.๒.๙ การรับบริจาค

๑) ให้จัดตั้งศูนย์รับบริจาค และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดสถานที่เก็บรักษาสิ่งของบริจาค และวิธีแจกจ่ายสิ่งของ และเงินบริจาค

๒) ให้จัดทำบัญชีรับ - แจกจ่าย สิ่งของบริจาค ไว้เป็นหลักฐาน และจัดให้มีระบบควบคุมการรับการใช้จ่ายเงินบริจาค เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติให้ผู้ผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ทราบทุกระยะ

๖.๓ การปฏิบัติหลังพ้นสถานการณ์อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม

๖.๓.๑ การดำเนินการให้ความสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

๑) ให้อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ สำรวจ ตรวจสอบความเสียหายในด้านต่างๆ ให้ตรงตามข้อเท็จจริง พร้อมจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยที่ได้รับความเสียหาย และออกหนังสือรับรองให้ไว้เป็นหลักฐานในการขอรับการช่วยเหลือ

๒) ให้มีการรักษา พยาบาล ดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานให้กับผู้ประสบภัย ให้กลับมาดำรงชีพได้ตามปกติ ตลอดจนให้มีการป้องกัน ฝักระวัง และควบคุมโรคระบาดทั้งคนและสัตว์

๓) จัดให้มีการช่วยเหลือในกรณีที่ที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายจากอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม โดยให้ความช่วยเหลือตาม กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และให้มีการประสานขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ

๔) ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านอื่นๆ โดยให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ของทางราชการ

๕) ให้มีการประชาสัมพันธ์ รายงานข่าว การให้ความช่วยเหลือต่อสาธารณะ

๖.๓.๒ การประเมินความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

๑) ให้มีคณะทำงาน เพื่อประสานการปฏิบัติกับอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดภัย ในการสำรวจ ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือ และความต้องการเบื้องต้น

๒) ให้อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ประเมินความเสียหาย และดำเนินการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น โดยให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ และกฎหมาย ระเบียบ ข้อสั่งการ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเร็ว หากเกินศักยภาพ ให้ขอรับการสนับสนุน หรือขอรับการช่วยเหลือมายังจังหวัดน่าน เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

๓) ในกรณีที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้คณะกรรมการ ก.ช.ภ.อ. เร่งสำรวจ ตรวจสอบ และกลั่นกรองการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญภัย วาดภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

และพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ และรายงานต่อคณะกรรมการ ก.ช.ภ.จ.น่าน เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ตามอำนาจหน้าที่ ต่อไป

๔) ให้รายงานผลดำเนินการในการให้ความช่วยเหลือ และความต้องการให้ผู้อำนวยความสะดวก และผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ทราบ เพื่อพิจารณา ตามลำดับ

๖.๓.๓ การฟื้นฟู

๑) ให้มีการฟื้นฟูผู้ประสบภัยหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินได้บรรเทาลง โดยให้มีการจัดตั้งหน่วย บรรเทาทุกข์ ให้มีการปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วย ที่ประสบภัย ให้ความช่วยเหลือดูแลผู้ประสบภัย ที่ไม่สามารถ ช่วยตัวเองได้ ในระยะแรกจัดให้มีโครงสร้างฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ประสบภัย จัดหาอาชีพและการฝึกสอนวิชาชีพ ในระยะสั้นให้กับผู้ประสบภัย เพื่อปรับสภาพ ในการดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ประสบภัยให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่า และปลอดภัยกว่าเดิม

๒) การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อม ให้มีการสำรวจความเสียหายระบบ สาธารณูปโภค และสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ จนถึงระดับครัวเรือน พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลการสำรวจความเสียหาย และการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม หรือการสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม โดยให้พิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วน เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๘ ว่าด้วย การฟื้นฟู ประกอบกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘

๗. การบริหารจัดการในการสนับสนุนการปฏิบัติการ

ในการดำเนินการปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือ ตามคำสั่งผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ จังหวัดน่าน ของหน่วยงานต่างๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ในเบื้องต้นให้ใช้จ่ายจากงบประมาณปกติ ของหน่วยงาน หากใช้จ่ายหมด หรือไม่มีงบประมาณ ให้พิจารณาใช้จ่ายจากเงินอุดหนุนราชการในอำนาจของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖

๘. การติดต่อสื่อสาร

๘.๑ ให้มีการใช้เครือข่าย และเครื่องมือสื่อสารของส่วนราชการ และหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่ตามปกติ และให้มีการ บูรณาการเพิ่มเติมจากหน่วยงานต่างๆ เช่นภาคเอกชน องค์กรสาธารณกุศล ตามความเหมาะสม ของแต่ละสถานการณ์

๘.๒ การติดต่อสื่อสาร ระหว่างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดน่าน ให้ใช้ความถี่กลางในการประสานงาน ได้ ๖ ช่องความถี่ ดังนี้

- ๑๔๒.๔๒๕ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่กลาง ความถี่รอง (๑)
- ๑๔๗.๔๒๕ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่กลาง ความถี่รอง (๒)
- ๑๖๑.๔๗๕ เมกะเฮิร์ตซ์ เป็นความถี่รับแจ้งเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน**
- ๑๖๖.๔๗๕ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่กลาง ความถี่รอง (๓)
- ๑๔๕.๐๐๐ เมกะเฮิร์ตซ์ เป็นของนักวิทยุสมัครเล่นทั่วประเทศ
- ๒๔๕.๕๐๐ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่ภาคประชาชน (วิทยุเครื่องสีแดง)

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคัญภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๐

๘.๓ จัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยุสื่อสารตลอด ๒๔ ชั่วโมง

หมายเหตุ ๑. ได้กำหนดความถี่กลางเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน ในช่วงความถี่ ๑๖๑.๔๗๕ เมกะเฮิร์ตซ์ เป็นความถี่รับแจ้งเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน เป็นสถานีหลักโดยให้มีการจัดระบบสื่อสาร และให้ใช้ความถี่ ๑๔๒.๔๒๕ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่กลาง เป็นช่องความถี่รอง (๑) และช่องความถี่ ๑๔๗.๔๒๕ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่กลาง เป็นช่องความถี่รอง (๒) และช่องความถี่ ๑๖๖.๔๗๕ เมกะเฮิร์ตซ์ ความถี่กลาง เป็นช่องความถี่รอง (๓) เพื่อเป็นการรองรับในการบัญชาเหตุการณ์ยามฉุกเฉิน และเป็นระบบที่เป็นเอกภาพต่อไป

๒. ในการปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉิน กรณีเกิดสถานการณ์ภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่มขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อเป็นการลดความเสี่ยง ลดผลกระทบ บรรเทาความเสียหาย ตลอดจนจนถึงการฟื้นฟู ให้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวทางตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๕๘ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ลงนาม

ผู้เสนอแผน

(นายณรงค์ อินโส)

หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

ลงนาม

ผู้ให้ความเห็นชอบ

(นายวรกิตติ ศรีทิพากร)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

ลงนาม

ผู้อนุมัติแผน

(นายไพศาล วิมลรัตน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

ผู้อำนวยการจังหวัดน่าน